

## EN GÜZEL ÖRNEK; HZ. MUHAMMED (S.A.V) (MEVLİD KANDİLİ)

وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ

Hiç şüphesiz senin için bitip tükenmeyen bir ödül vardır. Sen elbette üstün bir ahlaka sahipsin. (Kalem 3-4.)

إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ

“Ben, ancak güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.”( İ. Malik, Muvatta, Husnül Halk, 8; İbn Hanbel, Müsned, 2/381)

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

İçinizden Allah'ın lütfuna ve ahiret gününe umut bağlayanlar, Allah'ı çokça ananlar için hiç şüphe yok ki, Resülullah'ta güzel bir örneklik vardır. (Ahzab, 21)

Muhterem Müslümanlar!

Yarın 14 Eylül Cumartesi'ni pazara bağlayan gece başımızın tacı, gönüllerimizin ilacı Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa'nın doğumunu Mevlid Kandilini idrak edeceğiz inşallah. 12 Rebî'ü'l-evvel 1446. Kainatın efendisinin doğduğu gece. En aydınlık gece... Rabbimize sonsuz hamd-ü senalar olsun. Bu kutlu gecenin başta Gazze, Doğu Türkistan olmak üzere İslam ümmetinin selametine vesile olmasını Cenab-ı Hakk'tan diliyorum. Allah, uygulanan zulmün bir an önce sona ermesini nasip eylesin, bu konuda bizleri memur eylesin. Amin.

Sevgili Peygamberimizin ahlakı her yönden insanlar için en güzel örnektir. Kim hangi işle meşgul olursa olsun işiyle ilgili en güzel ahlaki kaideleri hep O'nda bulacaktır. Hayatın her safhasında karşılaşılabilecek sıkıntıların giderilmesinde en güzel çareler Peygamber (s.a.s.) Efendimizin o eşsiz ahlakında saklıdır.

Aziz Müminler!

Nasıl bir hayat sürdürülürse dünya ve ahirette kurtuluş elde edilebilir? sorusunun cevabı yine Sevgili Peygamberimizin ahlakındadır. Bizler yaşantımızı düzgün hale getirmek, doğrular içinde olup yanlışlıklardan uzak durmak, sevgiyle muhabbet içerisinde bir hayat geçirip sonuçta güzel bir ölümle mutlu bir ahiret hayatı geçirmek isteriz. Bu hedefe ulaşmak için gözümüzün nuru, kalbimizin aydınlığı, gönlümüzün süruru olan ve ümmeti olmakla şeref duyduğumuz Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v.) Efendimize tabi olmalı, O'nun o eşsiz ahlakını hayatımıza aktarmalıyız.

Sevgili Peygamberimizin güler yüzlü, hoş sözlü, güvenilir, dosdoğru, affedici, merhametli, cömert, mütevazı vd. güzel davranışlara sahip olduğunu biliyoruz. Bu gün biraz daha insani ilişkilerinde özellikle çocuklara, gençlere ve yaşlılara karşı nasıl bir tutum sergilediğini hatırlamaya O'nun ahlakıyla ahlaklanmaya çalışacağız.

Bu hafta başı 2024-2025 eğitim-öğretim yılı başladı. Sorumlu olduğumuz en önemli konulardan olan ve her zamankinden daha çok üzerine düşmemiz gereken meselelerden biri çocuklarımızın eğitim ve terbiyesidir. Bu konuda da O'nun ahlakını kuşanmalıyız.

İbni Ömer (r.a) rivayet edildiğine göre Peygamberimiz şöyle buyurdu:

“Hepiniz çobansınız. Hepiniz güttüğünüz sürüden sorumlusunuz. Amir memurlarının çobanıdır. Erkek ailesinin çobanıdır. Kadın da evinin ve çocuğunun çobanıdır. Netice itibariyle hepiniz çobansınız ve hepiniz idâre ettiklerinizden sorumlusunuz.” (Buhârî, Cum`a 11, İstikrâz 20, İtk 17, 19, Vesâyâ 9, Nikâh 81, 90, Ahkâm 1; Müslim, İmâre 20. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, İmâre 1, 13; Tirmizî, Cihâd 27)

Peygamber Efendimiz (s.a.v) sorumlu olan kimseyle sorumlu olduğu şeyleri çoban - sürü benzetmesiyle anlatmıştır. Konumuzla ilgili kısım anne- babaların sorumluluğudur. Öncelikle aile reisi, aile fertlerini mutlu etmeyi hedef almalıdır. İnsanın mutlu olması her şeyden önce iyi bir din eğitimi-kültürü almasıyla mümkündür. Bu sebeple aile reisi idaresi altındakilere öğretilmesi farz olan bilgileri öğretmeli ve böylece onları -Tahrim 6. ayet-i kerimede belirtildiği üzere- yakıtı insanlar ve taşlar olan cehennem ateşinden korumalıdır. Sonra onları en iyi şekilde yedirip giydirmeli, en iyi meskenlerde yaşatmaya gayret etmeli ve onların birbirleriyle iyi geçinmelerini sağlamalıdır.

Bir kadın kocasına karşı sorumlu olduğunu düşünerek evini imkanları ölçüsünde en güzel şekilde tanzim etmeli, kocasının haklarını korumalı, malını israf etmemeli ve ona her türlü ihanetten sakınmalıdır. Onun önemli bir görevi de çocuklarını iyi bir insan ve iyi bir Müslüman olarak yetiştirmeye çalışmak, bilgi, görgü, eğitim ve öğretimleriyle ilgilenmektir.

Değerli Müslümanlar!

Peki bunu nasıl yapacağız? Bu konuda da Sevgili Peygamberimizin çocuk eğitim ve terbiyesinde uyguladığı metot ve yaklaşımlar bizim için hayati öneme sahiptir. Çocuklarımızın dini ve milli değerlerine bağlı, yaratılış amacına uygun bir birey olmaları için gelin hep beraber Allah Resulünün nasıl bir yol haritası çizdiğine bakalım:

**O, (s.a.v) Çocukları Çok Severdi**

Hicret yolculuğunun ardından Allah Resulü (s.a.v) ile Hz. Ebu Bekir (r.a.) günler sonra Seniyyetü'l Veda tepelerinde Medineli Müslümanlara kavuşuyordu. Onları karşılamaya gelenler arasında en güzel elbiselerini giymiş kızlı erkekli çocuklar vardı ve Taeal Bedru Aleyna' yı okuyarak sesleniyordu Yüce Resule...

Tam bu sırada peygamberimiz çocuklara ne kadar çok değer verdiğini onları ne kadar önemsemediğini ortaya koymak ve bunu insanlara bildirmek için çocukların yanına gelerek şöyle sordu:

“Beni seviyor musunuz?”

Çocuklar hep bir ağızdan: “Evet! Çok seviyoruz ey Allahın elçisi!” diye karşılık verdiler. Bunun üzerine sevgili peygamberimiz de onlara:

“Andolsun ki ben de sizi çok seviyorum” müjdesini verdi. Çocuklar mutluydu, çünkü kendilerine değer veren, önemseyen, seven, sevimleri ve görülüp gözetilmelerini isteyen bir peygamberleri vardı.

### **Süt Emen Çocuklarınız Olmasaydı!**

Kıymetli Müminler!

İnsan yaratılışı gereği değer verdiği ve önemsemediği şeyler karşısında daha hassas davranmaya meyillidir. Önem verdiği ve değerli bulduğu için örneğin mücevherleri saklarlar. Sıradan taşları ise korumaya tabi tutmaz, saklamazlar. Nice mücevherler de vardır ki kadrini bilmeyenlerin elinde zayi olup giderler. İşte bu örnekte olduğu gibi çocuklar aslında bizim sahip olduğumuz en değerli mücevherlerdir. Bize verilen emanetlerdir. Peygamberimiz aleyhissalatu vesselam kız olsun erkek olsun her çocuğu önemsemiş ve değerli bulmuştur. Tüm çocukların rahmete vesile olduğunu bizlere aktarmıştır.

“Eğer beli bükülmüş yaşlılar, takva sahibi gençler, süt emen çocuklar, yayılan hayvanlar olmasaydı, belalar sel gibi üstünüze dökülecekti.” (bk. Ebu Yala el-Mevsili, Musned, 11/511) buyurarak ilahi azabı engelleyen unsurlardan ülkenin süt emme çağındaki bebekler olduğuna dikkat çekmiştir.

### **Kız Çocuklarına Önce O (s.a.v) Değer Verdi**

Değerli Müminler!

Bazı toplumlarda maalesef erkek çocuğu kızdan üstün tutulmuştur. Bu tutum yanlış bir tutumdur ve dinimizle ilgisi yoktur. Cahiliye döneminde de bu anlayış hakimdi. Peygamberimiz aleyhissalatu vesselam Kur'an-ı Kerimdeki ayetler doğrultusunda kız erkek ayrımını yasaklamış, erkek çocuğu üstün tutma geleneğini ortadan kaldırmaya gayret etmiştir. Bununla alakalı:

“Eğer ben birisini üstün tutacak tutacak olsaydım kızları üstün tutardım!” buyurmuştur. (Ahmet bin Hanbel, Müsned, I/101)

Bu hadisini sefere veya yolculuğa çıkarken son olarak kızı Hz. Fatıma (r.anha) ile vedalaşarak, döndüğünde de ilk önce ona uğrayarak uygulamıştır.

Kız çocuklarının ne kadar değerli olduğu ile alakalı:

“Kimin üç veya iki veya bir kızı ya da kız kardeşi olur onlara iyi muamelede bulunur erkek çocuklarını bunlara tercih etmez ve onlara iyi bir eğitim verirse Allah onları kendisi için cehenneme karşı bir perde kılar ve onu cennetine koyar.” buyurmuştur. (Tirmizî, Birr, 13.)

Hazreti Ayşe anlatıyor:

“Yanıma bir kadın geldi, beraberinde iki kız çocuğu vardı. Bir şeyler istedi. Ne var ki yanımda bir tanecik kuru hurmadan başka bir şey yoktu. Hurmayı ona verdim. Kadın bu hurmayı ikiye bölerek kızlarına paylaştırdı, kendisine ise bir şey kalmadı, çıkıp gittiler. Durumu Allah Resulü'ne arz ettim. O (s.a.v), “Kim bu şekilde kızlarıyla sınanır da onlara iyi davranırsa o kızlar o kimse için ateşe karşı perde olur.” buyurdu. (Buhârî, Zekât 10, Edeb 18; Müslim, Birr 147)

### **O, (s.a.v) Çocukların Korunmasına Önem Verirdi**

Sevgili Peygamberimiz çocukların korunmalarına önem verirdi.

“Allah merhameti yüz parçaya ayırdı. Bunun 99 parçasını kendi katında tuttu. Geriye kalan bir parça ise yeryüzüne indirdi işte bu parçadan dolayı hayvanlar yavrularına zarar vermesin diye ayaklarını dikkatle atarlar.”

Her canlıda olduğu gibi insanda da yavrusunu koruma duygusu mevcuttur. Bu duygunun ne kadar önemli olduğu ile ilgili Allah Resulü, ailesini, çocuklarını korumak zorunda kalan ve bu sebeple öldürülen kimsenin şehit olduğunu söylemiştir. (Ebû Dâvûd, Sünnet 29;) Nafakalarını sağlamak, onları her türlü maddi manevi tehlikelerden korumanın anne ve babaların sorumluluğunda olduğunu şöyle aktarmıştır: “Küçük çocuğunun rızkını temin için çalışan Allah yolunda cihat etmiş gibidir.” (Nüreddin el-Heysemî, Mecmau'z-Zevâid, c. 7, sh. 602, Hds. 7710.)

### **O, (s.a.v) Çocuklara Sarılırdı**

Kıymetli Müslümanlar!

İnsanlar arasındaki iletişim ve etkileşimin en verimli ve kalıcı unsurlarından bir tanesi fiziksel temastır. Hatırlayalım ki ilk vahiy esnasında Hz. Cebrail (a.s) Peygamberimizi sıkı sıkıya sarılmıştı. Bu konuda da peygamberimizin hayatından pek çok örnek aktarabiliriz.

Anne-babalar! İnsanın sevgiye en çok muhtaç duyduğu dönem olan çocukluk çağlarında onlara bu ihtiyacı giderme fırsatı tanınmalıdır. Onlara sevgimizi hem söylem hem de eylemlerle göstermemiz gerekir. Sevgili peygamberimiz torunları Hasan ve Hüseyin'i (r.anhüm) bazen bizzat yanlarına

giderek bazen de yanına çağırarak kucaklar, onlara sarılır, bağrına basarak öperdi. Sevgisini sadece kendi torunlarına değil bütün çocuklara gösterirdi.

İbn Rebia (r.a) şöyle anlatıyor:

“Babam beni, Abbas da oğlu Fadl’ı peygamberimizin yanına gönderdi. Huzuruna girdiğimiz zaman bizi sağına ve soluna oturttu ve sonra öylesine sıkıca sarıldı ki ondan daha kuvvetlisini görmemiştik.” (İbn Hacer, el-Metalibu’l-Âliyye, II, 441)

### **O, (s.a.v) Çocuklara Dua Ederdi**

Çocukların büyüklerinden alacakları hayır duanın onların sevildiğini bir işaret olduğunu ifade etmemiz gerekir. Onlara dua etmek, onları hem psikolojik anlamda güçlü kılmakta hem de sevildiklerini düşünüp mutlu olmalarına katkı sağlamaktadır.

Sevgili Peygamberimiz aleyhissalatu vesselam’ın duasını alan pek çok sahâbi çocuk, bunun hem manevi hazzını, hem de maddi anlamdaki ayrıcalığını hayatları boyunca yaşamışlardır.

Örneğin; Mal ve evladının çok, ömrünün huzurlu, kendisine verilenlerin hayırlı ve mübarek olması için Allah’a dua ettiği Hazreti Enes (r.a) yüzyıl aşkın bir süre yaşamış ve bu duanın bereketi ile pek çok nimete mazhar olmuştur. Başka bir hadis-i şerifte babanın evladına olan duasının kabul edilen dualardan olduğunu ifade etmiştir. (İbn Mâce, Dua, 11.)

Saygıdeğer Babalar! Bize verilen emanetlerimiz, göz aydınlığı yavrularımız için bol bol hayır duada bulunalım.

Üsame b. Zeyd (r.a.) anlatıyor: “

Peygamberimiz aleyhisselam bir dizine beni bir dizine de torunu Hasan’a oturtur ve ikimizi birden bağrına basarak şöyle dua ederdi: ‘Ey Rabbim! Senden bunlara merhametinle muamele etmeni dilerim. Çünkü ben bunlara karşı çok merhametliyim.’” (Buhârî, “Fezâ’ilü’s-şahâbe”, 18).

Başka bir hadise de Abdullah et-Temimi’nin kızı Cemre (r.anhüm) şöyle anlatıyor:

“Babam beni peygamberimize götürdü ve benim için hayır duada bulunmasını istedi. Bunun üzerine peygamberimiz aleyhisselam beni yanına aldı, sonra elini başımın üzerine koyarak bana hayır duada bulundu.”

Muhterem büyüklerimiz! Ümmetin çocukları, gençleri için kız olsun erkek olsun cümlesini hayır dua ile manevi desteklerimizi esirgemeyelim.

Tanıdığımız tanımadığımız, yolda, çarşıda, pazarda gördüğümüz bebeklere, çocuklara, gençlere dua edelim. Unutmayalım ki Müminin din kardeşleri için gıyabında ettiği dua kabuldür.

“Bir Müslüman’ın yanında bulunmayan din kardeşine yapacağı dua kabul olunur. Bir kimse din kardeşine hayır dua ettikçe, yanında bulunan görevli bir melek ona, ‘Duan kabul olsun, aynı şeyler sana da verilsin.’ diye dua eder.” (Müslim, Zikir 87, 88; İbni Mâce, Menâsik 5) buyurmuştur.

“İki dua vardır ki bu dualar ile Allah arasında perde yoktur. Mazlumun duası, kişinin müslüman kardeşinin gıyabında yaptığı dua.” (Heysemî, Ed’ıye, 17, No:17231)

### **O, (s.a.v) Çocukların Öpülmesini Tavsiye Ederdi**

Sevgili Anne-babalar! Çocuklarınızı çok öpün. Çünkü Peygamberimiz böyle yapardı:

Hz. Enes (r.a) aktarıyor:

"Çoluk çocuğuna Peygamberimiz (s.a.v)'den daha şefkatli bir kimseyi görmedim. Oğlu İbrahim'in -Medine'nin- Avali semtinde oturan bir süt annesi vardı. Beraberinde ben de bulunduğum halde Resûlullah (s.a.v) sık sık oğlunu görmeye giderdi. Varınca, demircinin duman dolu evine girer, oğlunu kucaklar, koklar, öper ve bir süre sonra da dönerdi." (Buharî, Edeb, 18; Müslim, Fedâil, 63)

Bunu yaparken bile çocuklarınız arasında adaleti bırakmayın. Nitekim bu konu hakkında da Allah Resulü:

“Allah, bir öpücüğe varıncaya kadar çocuklarınız arasında adaletli olmanızı sever.” (Tirmizi, Ahkâm, 30.) buyurmuştur.

"Peygamber Efendimiz (asm) bir gün bir omuzunda Hasan, diğer omuzunda Hüseyin olduğu halde geldi. Yanımıza varıncaya kadar bir onu öpüyor, bir de diğerini öpüyordu."(İbn Sa'd, VI/360; İbn Hacer, el-İsâbe, I/329)

“Allah’a karşı gelmekten sakının, çocuklarınız arasında adil olun.” (Müslim, Hibat, 3, 13)

Bu sünneti uygulamamanın olumsuz neticeleri mevcuttur. Bir çok gencin anne-babalarıyla sıkıntı yaşamalarının nedenlerinden biri ebeveynlerin çocukları arasında ayırım yapmaları, severken öpüp kokarken adaletsiz davranmalarıdır. Bir çocuğu kucağına alıp öpüp severken diğerini sevgisiz-ilgisiz bırakmak çocuğun travma yaşamasına neden olabilir.

Özellikle kız-erkek ayırımı yapmak bir mümine yakışmaz. Sevgide eşit davranmalıyız.

Enes bin Malik (r.a) anlatıyor:

"Peygamberimizin yanında bir adam oturuyordu. Bir ara adamın erkek çocuğu geldi. Adam çocuğu aldı dizlerine oturttu. Az sonra bir de kız çocuğu geldi. Onu da yanına oturttu. Peygamber Efendimiz adama sordu:

"Niçin ikisini bir tutmadın?" (Heysemî, Mecmau'z-Zevâid, VIII, 156.)

### **O, (s.a.v) Çocukların Başının Okşanmasını Öğütlerdi**

Muhterem Müslümanlar!

Sevginin gösterildiği bir diğer davranış çocukların başını okşamaktır. Anne- Babalar olarak çocuklarımızın başını bolca okşayalım. Böylece çocuklar kendilerini güvende hisseder ve sevidiklerini bilirler. Her çocuk başının sıvazlanmasından ve yanağını okşanmasından dolayı büyük bir sevinç duyar. Bu duygunun temeli ilgi görme ve sevilme arzudur.

Peygamberimiz (s.a.v) bu duyguyu yaşamaları için çocuklara çok hassas davranmıştır. Onların başlarını veya yanaklarını okşamak suretiyle onları sevindirdiğini görmekteyiz.

Bir keresinde kalbinin katılığından dolayı Peygamberimize şikayete gelen birisine şu tavsiyeyi vermiştir: "Yetimlerin başını okşa! Yoksulları doyur!" (Ahmed, II, 263, 387) Bu tavsiyeden anladığımız çocukların başını okşamak insana ruh inceliği ve kalp yumuşaklığı kazandırır.

Cabir b. Semüre şöyle bir hatırasını aktarır: "Peygamberimiz (s.a.v) ile birlikte öğle namazını kılmıştım, namazdan sonra evine gitmek üzere mescitten ayrıldı. Ben de onu takip ettim, derken karşısına iki çocuk çıktı. Onları sevgisini göstererek yanaklarını okşadı benim de yanaklarımı okşadı. (Nevevî, Şerhu Müslim, Mısır ts., XV, 85.)

### **O, (s.a.v) Çocukları Göğsünde Uyuturdu**

Anne babalar olarak fiziksel temasın sevginin ifade edilmesinde önemli olduğunu bilmeliyiz.

Peygamberimiz (sav)'in, torunları Hasan ve Hüseyin'in ayaklarını kendi ayaklarının üzerine koyarak göğsüne çıkardığını, böylece onları oynattığını ve sevindirdiğini görmekteyiz. Yine Hz. Peygamber (sav)'in onları göğsünde uyuttuğunu aktaran rivayetlere de rastlamaktayız. (İbn Hacer; el-Metâlibu'l-Aliyye. IV, 73) Burada, bebeklerin ve çocukların göğüs üzerinde uyutulmasının, Hz. Peygamber(sav)'in bir sünneti olduğunu ifade etmek isteriz. Bebeklerimizi, çocuklarımızı göğsümüz üzerinde uyutmak, onların güven içerisinde ve sükunet içerisinde olmasına vesiledir

### **O, (s.a.v) Çocuklarla Şakalaşırdı**

Bilindiği üzere çocukların dünyasında gerçek dışı şeyler önemli bir yer tutar. Hayal dünyası oldukça zengin olan çocuklar için şakalaşmanın önemli olduğunu belirtmek isteriz. Şakalaşmak aslında çocukla çocuklaşmaktır ki çocuklarda bunu ister.

Peygamberimizin (s.a.v) bu konuda da oldukça cömert davranmıştır. Hazreti Enes Radiyallahu anh "O, çocuklarla Şakalaşmak konusunda insanların en önde olanıdır." (Taberâni, el-Mu'cemu's-Sağîr, II, 39.) buyurmuştur. Gerek torunları Hasan ve Hüseyin'e (r. anhüm) gerekse diğer çocuklara ölçülü ve anlamlı aynı zamanda hikmetli ve ibretlik şakalar yapmıştır.

Mahmud b. Rebi isimli sahâbi kendisi beş yaşlarında iken peygamberimizin bir kovadan su alarak yüzüne püskürttüğünü ve bunu diğer çocuklara da yaptığını anlatmaktadır. ( Buhârî, İlim 18.) Sıcak havanın olduğu Arabistan ortamında su ile şakalaşmak çocuklar için farklı bir neşe ve sevinç kaynağı ve onları son derece sevindiren bir oyun olduğunu söyleyebiliriz. Çocukları büyük insanlar yerine koyarak onlarla şakalaşmak çocuğa değer vermek onun sosyalleşmesine katkıda bulunmaktır. Çocuklarla şakalaşarak hal hatır sormak, çocukları büyük adam yerine koymak, onları onurlandırmak ve onlara sorumluluk bilinci aşılamak oldukça önemlidir.

### **O, (s.a.v) Çocukları Omzuna Alarak Mutlu Ederdi**

Sevgili Müminler!

Peygamberimiz (s.a.v) torunları Hasan ve Hüseyin'i omuzlarına alır onlara sevgisini bu şekilde gösterirdi. Başka çocukları da örneğin; Abdullah b. Zübeyir'i de omzuna alarak sevgisini ilgisini göstermiş, onlara değer verdiğini toplumun bunu görmesini, anlamasını, bilmesini ve buna alışmasını istemiştir. Peygamberimiz (s.a.v) çocukları sırtına alarak gezdirdiğini bu şekilde namaz kıldığını aktaran bir çok haber mevcuttur.

### **O, (s.a.v) Çocukların Eğitime Önem Verirdi- Din Eğitimi**

Peygamberimiz (s.a.v) çocukların eğitimi hususunda biz ümmetine en güzel örnektir. Bu konuda "Bir babanın evladına verebileceği en değerli hediye bırakabileceği en kıymetli miras güzel terbiyedir, iyi bir eğitimidir." buyurmuştur. (Tirmizî, Birr, 33; İbn Hanbel, IV, 77.) Yine kişinin çocuklarının eğitimi ile meşgul olmasının sadaka vermesinden daha hayırlı olduğunu ifade etmiştir. Peygamberimiz muallim olarak gönderilmiş olması sebebiyle şefkatli ve merhametli bir kişiliğe sahipti. Peygamberimiz, çocuk psikolojisinin inceliklerini gözeterek onlara tam anlamıyla mükemmel bir eğitim vermiştir. Eğitim esnasında çocukların masumiyetlerine vurgu yapmış bu konuda; "Üç kişiden kalem kaldırılmıştır yani sorumlulukları yoktur: Buluş çağına erişinceye kadar çocuktan, akli başına gelinceye kadar mecnundan, uyanıncaya kadar uykuda olan kimseden." (Ebû Dâvûd, Hudûd, 17))



Bu hadis bizlere şunu anlatmaktadır: Çocuğun yapabileceği hatalar büyüklerin yaptığı hataların sonucunu doğurmaz. Dolayısıyla eğitimleri esnasında Dinimizin onlara sağladığı hoşgörü ve muafiyeti çocuklardan esirgememek gerekir.

Peygamberimiz bunu uygulamış bununla alakalı Hazreti Enes şu hadiseyi anlatmıştır: “Peygamberimize on yıl hizmet ettim aslında yaptığım işler pek yerli yerinde olmuyordu, buna rağmen peygamberimiz bir defa olsun bana vurmadı ve sürat asmadı, beni azarlamadı ve ayıplamadı. Hatta öf bile demedi. Hoşuna gitmeyen bir şey için; Niçin böyle yaptın? diye beni sorguya çekmedi. Yapamadığım bir şey için de neden yapmadın demedi. Herhangi bir hatalı davranışın için hanımlarından biri keşke şöyle yapsaydın diyecek olsa bırakın çocuğu o ancak Allahın dilediğini yapmıştır deyip beni korudu çünkü o çocuklara karşı insanların en merhametli olanıydı.” (Müslim, Fedâil, 51)

Ra’fi b. Amir hurmaları taşıyan yaramaz bir çocuktur. Bahçe sahibi onu yakalar. Peygamberimizin huzuruna getirir. Sevgili peygamberimiz: “Hurma ağaçları neden taşıyorsun yavrucuğum?” diye sorunca Ra’fi mahcup bir şekilde: “Acıkmıştım, karnımı doyurmak için ya Resulallah!” cevabını verir. Bunun üzerine Peygamberimiz: “Bir daha ağaçları taşıma yavrum. İstersen ağaçların altına düşenlerden alıp yiyebilirsin.” der ve sonra başını okşayarak “Allah’ım! Bu yavrunun karnını sen doyur.” diye dua eder. (İbn Mâce, Ticârât, 67.)

Peygamberimiz (s.a.v) tüm çocukları, önemseydiği din konusunda telkin ve tavsiyeleri ile her biri pedagojik bir nitelik arz eden uygulamalarla eğitmiştir. Çocuğun tertemiz yaratılış üzere yaratıldığını anne babasının onu Yahudi veya Hristiyan yapabileceğini aktarır. Din eğitim hususunda efendimiz şöyle buyurmuştur: Çocuklarınızı üç hususta yetiştirin: Peygamber sevgisi Ehlibeytinin sevgisi, Kur’an Kıraati. (Münâvî, Feyzül-Kadîr, I, 226)

### **O, (s.a.v) Çocukları Namaz Kılmaya Teşvik Ederdi.**

Çocukları namaz kılmaya teşvik ederdi. “Yedi yaşına geldiklerinde çocuklarınıza namaz kılmalarını öğretiniz.” (Ebû Dâvûd, Salât, 26.) hadisi ile erken yaşlardan itibaren çocukların ibadete alıştırmalarını tavsiye etmiştir. Kendi torunlarını sırtına alarak mescide getiren peygamberimiz diğer çocukların da mescide gelmesini istemiştir.

### **O, (s.a.v) Çocuklara Yetişkin Gibi Davranırdı**

Saygıdeğer Müminler!

İman ve ibadet konusunu ilgilendiren ve aynı zamanda çocuk eğitimiyle ilgisi bulunan tavsiyeleri içeren Hz. Enes (r.a)’ın hatıraları Peygamberimizin çocuklara yetişkin bir birey gibi davrandığının en somut örneğidir.

“Güvenilir bir kişi ol! Oğulcuğum abdestini tam ve güzelce al!

Enes! Gusül abdesti alırken güzelce yıkan.

Enes! Namaz kılarken, rükûa gidince ellerinle dizlerini sıkıca tut.

Oğulcuğum secde edince de alnını ve ellerini yere tam olarak koy!

Oğulcuğum, namazını devamlı kılmaya özen göster...

Müslümanların büyüklerine hürmet, küçüklerine de sevgi göster..” (Buhari, Vesâyâ 25;)

### **O, (s.a.v) Çocuklara Sorumluluk Verirdi**

Çocuk eğitimi ile ilgili Peygamberimizin tavsiyelerinden bir tanesi çocuklara sorumluluk bilincini yerleştirmektir. Çocukların sosyalleşmesi açısından Peygamberimiz (s.a.v) onlara çeşitli görevler verirdi. Bu durum hem onları onurlandırmak hem de pratik yapmak suretiyle bazı konularda beceri sağlamalarına imkan tanırdı. Peygamberimizin çocuklara bazı görevler vererek onları hizmete alıştırdığını müşahede ediyoruz: Ayakkabıları düzeltmek, abdest için su leğen taşımak, misafirlere içecek dağıtmak, mektup taşımak gibi.

Günümüzde de bizler çocuklarımıza çeşitli görevler vererek sorumluluk bilinci aşılmalı, onları hayata hazırlamalıyız.

### **O, (s.a.v) Çocukları Spora Teşvik Ederdi**

Sevgili Anne-Babalar!

Çocuklar için oyun çok önemlidir. Peygamberimizin (s.a.v) çocukları spora teşvik anlamında bazı oyun türlerine yönlendirdiğini görmekteyiz. Bunlar atıcılık, binicilik, yürüyüş, koşmak, yüzme ve güreş olarak göze çarpmaktadır.

Tüm bunlardan sonra Peygamberimiz (s.a.v) çocukları bir şahsiyet olarak kabul etmiş, onlara verilecek değer, gösterilecek önemin en güzelini göstermiştir. İmkanların en mükemmelini ve uygulanacak eğitimin en güzelini O sunmuştur. Bu yönüyle de bizler için, ümmeti için en güzel örnektir. O’nun hayatına baktığımızda çocuklarla birlikte geçirdiği anların çok özel bir yeri ve anlamı vardır. Bizler de elimizden geldiği kadar çocuklarımıza, evlatlarımıza yönelik onun sünnetini kuşanarak davranmakla, çocuklarımıza şefkat ve merhametli bir şekilde davranmakla sorumluyuz.

### **O’nun (s.a.v) Gençlerle İletişimi**

Muhterem Müslümanlar!

Günümüzde en çok önem vermemiz gereken kişilerin başında gençler gelmektedir. Onların istek ve taleplerine karşı nasıl davranacağımız yine Sevgili Peygamberimiz hayatında mevcuttur.

Özellikle kabul edilemez talepler karşı onlara yaklaşımımızın nasıl olacağı hususunda şu hadise oldukça ibretlidir:

Peygamberimiz (s.a.v) ashabıyla beraber bulunuyordu. Bir genç çıkageldi ve çok saygısızca:

"Ey Allah'ın Resulü! Ben falanca kadın ile arkadaş olmak istiyorum, onunla zina yapmak istiyorum." dedi. Ashab-ı Kiram, bu durumdan çok öfkeleniler. İçlerinden gazaba gelerek genci dövmek ve Peygamberimizin huzurundan çıkarmak isteyenler oldu. Bazıları bağıştılar. Çünkü genç çok hayasız konuşmuştu.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v) "Bırakın o genci buyurdu." Genci yanına çağırdı, dizinin dibine oturttu. Gencin dizlerini kendi mübarek dizine değdirecek bir şekilde oturttu ve:

"Ey genç, birinin annenle bu kötü işi yapmasını ister misin? Bu çirkin hareket hoşuna gider mi?" diye sordu. Genç hiddetle:

"Hayır Ey Allah'ın Resulü!" diye cevap verdi. Peygamberimiz:

"Öyle ise o çirkin işi yapacağın kimsenin evlatları da bundan hoşlanmazlar." Sonra:

"Peki, bu çirkin işi senin kız kardeşinle yapmak isteseler, sever misin?" diye sorduklarında genç :

"Hayır, asla!" diyerek hiddetlendi.

"Şu halde insanlardan hiç kimse bu işi sevmez buyurdu." Sonra Hz. Peygamber (s.a.v) mübarek elini bu gencin göğsüne koyarak şöyle dua etti:

"Allah'ım! Sen bu gencin kalbini temiz kıl. Namusu ve şerefini muhafaza eyle ve günahlarını da bağışla."

Genç, Allah Resulü'nün (s.a.v) huzurundan ayrıldı. Bir daha günah işlemediği gibi böyle bir kötü düşünce aklından bile geçmeden yaşamış! (Müsned, V, 256-257)

Zina etmek isteyen gence karşı peygamberimizin yaklaşımı bizlere örnektir.

Konuyu sığ zeminden ve dar bakış açısından alarak derinlemesine işlemesi, akabinde gençte farkındalık oluşturmaları ve isteğinden vazgeçirmesi. Bunu yaklaşımı bizler de uygulayabiliriz. İstenmeyen davranışları farkındalık oluşturarak ortadan kaldıracaktır. Onlara hem sözlü olarak dua etmek suretiyle hem de iyiliklere yönlendirerek nefisleriyle olan mücadelelerinde olumlu katkı sağlayabiliriz.

Peygamberimizin (s.a.v.) gençlerle ilişkisine yönelik güzel hadiselerden bir tanesi şudur: Hz. Ömer'in oğlu Abdullah (r.a) hakkında: "Abdullah ne iyi bir genç! Ne iyi bir delikanlı! Ah bir de gece

namazlarına kalksa!” buyurmuştur. (Buhârî, Fezâ’ilü aşhâbi’n-Nebî, 19) Bu temenni Abdullah için bir emir kabul edilmiş ve Efendimizin tavsiyesini ömrü boyunca terk etmemiştir. Bizler de gençlerimiz için bu tarz onları geliştirecek onların dünyevi ve uhrevi hayatlarına katkı sağlayacak tavsiyelerde bulunmakla sorumluyuz.

### **O’nun (s.a.v) Yaşlılara Saygısı**

Sevgili Gençler!

Peygamberimiz (s.a.v) insanlarla olan ilişkilerinde toplumun bütününü kucaklayan bir yaklaşım sergilemiştir. O’nun (s.a.v) sergilediği yüce ahlak, toplumun ilgi ve saygıya muhtaç kesimi yaşlılar için de rahmet vesilesi olmuştur.

Peygamberimiz (s.a.v) anne baba hakkı başta olmak üzere yaşlılık çağına ve yaşlılara dikkatimizi çevirmemizi istemiştir. Bu konuda: “Büyüklerimize değer vermeyen bizden değildir.” buyurmuştur.(Tirmizî, Birr ve Sıla, 15.)

Hz. Ebu Bekir’in babasının Müslüman olması için yanına geldiğinde: “Keşke bu ihtiyarı evinden çıkarıp zahmet vermeseydin de biz ona gitseydik.” demiştir. (Heysemî, VI, 174; İbn-i Sa’d, V, 451)

Başka bir hadisede de Peygamberimizin (s.a.v) huzuruna gelerek söylediğinden ve ne istediğinden farkında olmadığı yaşlı bir kadına anlayış göstermiş ve onu anlatacakları bitinceye kadar sabırla dinlemiştir. Yaşlara saygıda bulunmak Allah’a saygıda bulunmak demektir.

Yaşlılara saygı, hürmet, ve hizmet etmeye yönelik: “Bir genç yaşından dolayı bir ihtiyara saygıda bulunursa Allah o gence yaşlandığı vakitte ikramda bulunacak saygı gösterecek kimseleri mutlaka bahşeder.” (Tirmizi, Birr, 25)

Sevgili Peygamberimizin (s.a.v) insanlarla olan ilişkilerine yönelik hayatından bazı kesitleri hatırlatmaya çalıştık. Amacımız, O’nun (s.a.v) iletişimindeki eşsiz güzellikleri ve güzel ahlakını anlayıp hayatımızda uygulamak olmalıdır. Böylece hem birey hem de toplum olarak bir çok sıkıntı ve problemlerimize çözümler bulabiliriz. Allah, hepimize gerek Kur’an’ı gerek Sünnet-i Seniyye’yi en güzel şekilde anlamayı, anladıklarımızı hayatımızda hakkıyla uygulamayı nasip eylesin! Mevlid Kandilinin ülkemiz ve İslam ümmeti hakkında hayırlara vesile olmasını dilerim. Cumamız mübarek, Sevgili Peygamberimizin (s.a.v) doğum günü kutlu olsun!

7 Rebiulevvel 1446- 10 Eylül 2024

Kazım Harun BAĞCI

Geyve İlçe Vaizi